בט"ו שוחט בה מיד. לפי שכל העם יודעין שהזאה וטבילה קשורה ביו"ט ומטמיטין את הכל מעיו"ט: **נמצאה קשורה לסכין.** בגמ' מפרש: **גמ' קנין של נכרים.** כובסן של נכרים היה שם בשוק הטעונין לכבס ונכרים שיהו כובסים לכל דבריהם ורוקן ומת: **ערודות.** ערודי היער היו נוחרין לעורך חריות של מלך: **ר"ש בר אבא בשם ר"ח קנין של נכרים היה שם.** ל"ג לית הכא: **ונהרו אף דמיה משום גניבה.** כל הסוגיא פירסתי לעיל פ"ג הל"ב: **(א) אין לו כן וכו'.** אמתני' פריך לא גזרו על הרוקין שבירושלים ולמה גזרו על הרוקין שבשוק הטעונין: **שיבולת.** הייתו בחמלע: **ופריך (ב) אין לו כן וכו'.** וכמתני' תנן תוך מדרך ירילתן לבית הטבילה: **ומצוי מכיון וכו' נעשו חוליה.** יש הוכחה שהן טמאין ודאי ולא משום גזרה:

בט"ו שוחט בה מיד [8]נמצאה קשורה לסכין הרי היא בסכין: **גמ'** ר' אבין בשם ר' יהושע בן לוי (א)קצרן (זבין) של נכרים היה שם אמר ר' חנינה ערודות[6] [א]היו נוחרין בירושלים והיו עולי רגלים משתקעין בדם עד ארכובותיהן ובאו לפני חכמים ולא אמרו להן דבר (ר"ש בר אבא (ב)בשם ר"ח קצרן של נכרים היה שם) רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי מעשה[3] בפרדה משל בית שר אמתה וטהרו את דמיה משום נבילה ר"א שאיל לרבי סימון עד כמה ולא אגיביה שאיל לרבי יהושע בן לוי א"ל עד רביעית טהור יותר מיכן טמא ובאש לרבי לעזר דלא חזר ליה ר' סימון שמועתא רב ביבי הוה יתיב מתני הדין עובדא א"ל רבי יצחק בר ביסנא עד כמה א"ל עד רביעית טהור יותר מיכן טמא ובעט ביה א"ל ר' זריקא בגין דהוה שאיל לך את בעיט ביה א"ל בגין דלא הוות דעתי בי דאמר ר' חנין [1]והיו חייך תלואים לך מנגד זה שהוא לוקח לו חטין לשנה ופחדת לילה ויומם זה שהוא לוקח מן הסדקי ולא תאמין בחייך זה שהוא לוקח מן הפלטור ואנא סמיך אפלטורא מאי כדון[2] העיד רבי יהושע בן פתורה [2]על דם נבילות שהוא טהור מהו טהור טהור מלהכשיר הא ליטמות מטמא תמן[7] תנינן [3]דם השרץ מטמא כבשרו מטמא ואינו מכשיר ואין לנו כיוצא בו ואין לנו כיוצא בו כשיעור טומאתו אבל דמו מטמא כבשרו א"ר יוסי פליגי בה תרין אמוראין חד אמר טמא וחד אמר טהור מ"ד טמא כר' יהודה ומ"ד טהור כר' יהושע בן פתורה א"ל רב אבדומה דמן נחותה ויאות דרבי יהודה מוריינה דבי נשיאה הוה: כל הרוקין וכו': לא כן אמר רבי אבהו בשם ר' יוסי בן חנינה לא[6] גזרו על הרוקין שבירושלים הא איתמר עליה רבי אבין בשם ריב"ל קצרן של נכרים היה שם: [7]בשאר ימות השנה הטמאין מהלכין שיבולת והטהורין מהלכין מן הצד [8]והטהורין מהלכין סתם והטמאים אומרין להן פרושו בשעת הרגל הטהורים שיבולת והטמאין מהלכין מן הצד הטמאין מהלכין סתם והטהורין אומרים להן פרושו: וכל הכלים הנמצאים כו': לא כן א"ר אבהו בשם ר' יוחנן לא[9] גזרו על הכלים שבירושלים מכיון שנמצאו דרך ירידה לבית הטבילה נעשו הוכיח אבא שאול היה קורא אותן בשעה ר"ד ציפורין שהיה דומה לציפורין מ"ד מריצה שמריצה את

האכן לבית הקברות: קופיץ וכו': תני הסכין קשורה לה הרי זו כמותה:

הלכה ב מתני' [ה]פרוכת שנטמאת בולד הטומאה מטבילין אותה בפנים ומכניסין אותה מיד ושנטמאת באב הטומאה מטבילין אותה בחוץ ושוטחין אותה [ג]בחיל מפני שהיא צריכה הערב שמש אם היתה חדשה שוטחין אותה על גג האיצטבא כדי שיראה העם את מלאכתה שהיא נאה רשב"ג[1] אומר משום ר"ש בן הסגן [1]פרוכת עוביה טפח על שבעים ושתים נימים נארגת על כל נימה ונימה כ"ד חוטין ארכה מ' אמה ורחבה כ' ומשמונים ושתים רבוא היתה נעשית ושתים עושין בכל שנה ושלש מאות כהנים מטבילין אותה: גמ' אילו אמר חוט א' כפול לשנים שוזר לשלשה משזר לששה מצרע מכאן הא[ד] עשרים וארבעה תני שלשים ושתים אילו אמר חוט א' כפול לשנים שוזר לארבע משזר לשמונה ארבע מכאן הא תלתין ותרין תנא ארבעים ושמונה אילו אמר חוט אחד כפול לשנים קליעה לשלשה שוזר לששה משזר לשנים עשר ארבעה מיכן הא ארבעים ותמניא כתוב אחד אומר [2]מעשה רוקם וכתוב א' אומר [3]מעשה חושב מעשה[ב] רוקם [1]פרצוף אחד מעשה חושב שני פרצופות רבי יהודה ורבי נחמיה [ג]חד אמר מעשה רוקם [ד] ארי מכאן וארי מכאן מעשה חושב ארי מכאן וחלק מכאן וחרנה אמר מעשה רוקם ארי מכאן וחלק מכאן מעשה חושב ארי מכאן ונשר מכאן: בשמונים ושתים רבוא היתה נעשית וכו': ר'[ה] יצחק בר ביזנא בשם שמואל גוזמא תמן [ו]תנינן פעמים היה עליה כשלש מאות כור רבי יוסי בי רבי בון בשם שמואל גוזמא:

הלכה ג מתני' בשר קדשים שנטמא בין באב הטומאה בין בולד הטומאה בפנים בין בחוץ בש"א הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא באב הטומאה בחוץ בית הלל אומרים הכל ישרף בחוץ חוץ משנטמא בולד הטומאה בפנים

א"א

[6] מגמות קנ ב, ג) לעיל פ"ג הל"ב ויומא מ"ד ע"ב ס"ם הל"ח ומ"ד מגמות קנ ב, ג) עדיות פ"ח מ"ה, ד) מכשירין פ"ו מ"ה, ה) פסחים יט ב, ו) שם, ז) תמיד כט ב מולין ל ב, ח) יומא עח ב, ט) שם עב ב, י) תמיד כט ב מולין ל ב.

עין משפט נר מצוה

ה א מיי' פי"ג מהל"ש הל"ז:
ו ב מיי' פרק ז מהל"ש הל"ד:
ז ג מיי' פרק י מטומאת אוכלין הלכה ג:
ח ד מיי' פרק י"ג מהל"ט הל"ח:
ט ה מיי' פ"ז מכלי המקדש הל"ח:
י ו מיי' שם הלכה ז:
יא ז מיי' שם פ"ח הלכה טו:

נוסחת הבבלי

(א) קלרין של זבין היו שם כו' נוחרין לגהיות בירושלם כו': **(ב)** בשם דר' יוסי קלרין כו' ולא אייביה כו' ר' ביבין כו' יתמן עד כו' דעתי כי משום דאית לי תמין למיחן דלא"ר חנינה וכיו כו' ר"י בן בתירה על כו' א"ר יוסף פליגי כו' כר"א בן בתירה כו' לא כן ת"ר יעקב בר' אחא בשם ר"י בר' חנינא כו' קלרין של זבין היו שם כו' מן הצד וטהורי' מהלכין מן סתם ומטמאים וכו' לא כן ת"ר יוחנן כו' טוכיא ר"י אומר כולן טהורין אבא שאול היה קורא כו': **(ג)** בחיל ואם היתה כו': **(ד)** תניגן הלוי מעלים בחפר ע"ג תפוח ותפוח היה בחמלעתו ס"ל מזבח פעמים עולה

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ת"ר תניגן ערודות היו נוחרין שם לריב"ל מעשה היו נוחרין ערודות בחסטרטיא של מלך והיו עולי רגלים משתקעין בדם עד וכו'. כל"ל: **[ב]** ה"ג הטומאים מהלכין מן סתם והטהורים אומרים להן פרושו וכשעת הרגל טהורין מהלכין שבולת והטמאין מהלכין מן סתם והטמאים מהלכין מן סתם כל"ל והי"ש דסתם גמ' כא לפרש טעמא דר' יוסי ושבולת הוא בחמלע והטהורי' מהלכים מן הצד שהיו מרחיקין עצמן לצדדין והטמאים מהלכין סתם שאינם מזהירי' לפרוש מהם והטהורי' אומרים להם פרושו שהיו מזהירין להטמאים שיפרשו מלטמאן ולכן הרוק המצא לצדדין טהורין וכמלמע שמ. וכשעת הרגל שכל ישראל חברים שנא' (שופטים כ) ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים וכולם טהורים כי החיוב על כל ישראל לטהר עצמם ברגל וכל טמא שאינו יכול ליטהר ירחק עצמו לצדדים ויתרחקו ב"א ממנו כדי שלא יטמאו ה כל העדה כולם טהורים וזהו דאמר ר' ובטהורין מהלכין סתם וטמאין מזהירין להן שיפרשו לגבולם המועטין הולכין בצדדין והן המזהירין וגירסא זו כגירסת הרמב"ם בפירושו: **[ג]** ה"ג חד אמר מעשה רוקם ולא מעשה חושב ארי מכאן ולא מכאן מעשה חושב ארי מכאן ולא מכאן ארי מכאן ומכרנא אמר מעשה רוקם ארי מכאן ולא מכאן מעשה חושב ארי מכאן ונשר מכאן מעשה רוקם ארי מכאן ולא מכאן מעשה חושב ארי מכאן ונשר מכאן. כל"ל:

גליון הש"ם

[ה] עי' בהגה"ל שהגיה ועי' מגמ"ל פ"ח מהל' המקדש הלכה טו:

עין משפט

[ד] עי' בהגה"ל שהגיה ועי' מגמ"ל פ"ח מהל' המקדש הלכה טו:

משנת אליהו

קלרין של נכרים היו שם. עיין רש"י בפסחים (ל"ט ע"ב) ד"ה של שוק הטעונין שם היו מתקבצים טמאים שלא לטמא את חבריהם ותמוה למה לא פירש טעמא דגמרא דכולה סוגיא ס"ל כן: **סליקא לה מסכת שקלים**

תקלין חדתין

להטביל דאמ"ג דשמא בעלים היה להן סכין לשחוט ולא היתה קופץ זו לכן אלא לשבירת עצמות והיום אין שבירת העצם בשבת אפילו הכי כיון דצריכה להם ביו"ט אחר שבת כבר הטבילה מערב שבת דהא בשבת לא מצו להטבילה כמ"ש במסכת ביצה (י"ז ע"ב) אל יו"ט אחר השבת כו' מלאני השבת: **ובו"ו.** אם מצאה ביו"ט עצמו: **שוחט בה.** שלמיים מיד ודוחי הטבילה בעצים מאמנו: **הרי היא כסכין.** ואפילו נמצאת ב"ד שאל לחיא בחול שוחט בה מיד ודוחי הוטבלה עם הסכין ב"ג הוחיל וקשורה עמו. לשון רש"י וכן פי' רבינו הגאון דקתי הכל אקופץ: **גמ' קנין של נכרים.** לחכי בשוק הטעון טמאים לפי שהיה שם כובסים של נכרים והן מזבים לכל דבריהם ולכן הרוקין דשם טמאים: **ערודות.** חיות שמגן ערוד ולהכי טמאין הרוקין דשם שם היו נכרים נוחרין הערודות: **אריב"ל מעשה כו'.** מייתי לה לה הסוגיא לגבי שאמר ערודות היו כו' וכל הסוגיא פירסתי בפ' ג': **לא כן ת"ר אבהו** כו' **לא גזרו על הרוקין שבירושלים.** אשוק הטעון פריך ולא שמעינא להו סוגיא דרבי אבין ומאני הא אתמר עלה כו': **שיבולת כו'.** מפרש טעמא דרבי יוסי דשיבולת הוא בחמלע והטהורים מהלכים מן הצד שהיו מרחיקין עצמן לצדדין והטמאים מהלכים שאינם מזהירים לפרוש מהם: **והטהורים אומרים להם פרושו.** שהיו מזהירין להטמאים שיפרשו מלטמאן לכן הרוק המצא בצדדין טהורין ובחמלע טומ': **וכשעת הרגל.** כי כל ישראל חברים שנאמר (שופטים כ') ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים וכולם טהורים כי החיוב על כל ישראל לטהר עצמם ברגל וכל טמא שאינו יכול ליטהר ירחק עצמו לצדדים ויתרחקו ב"א ממנו כדי שלא יטמאו כל העדה כולם טהורים וזהו דאמר ר' ובטהורין מהלכין סתם וטמאין מזהירין להן שיפרשו לגבולם המועטין הולכין בצדדין והן המזהירין וגירסא זו כגירסת הרמב"ם בפירושו: **[ג]** ה"ג חד אמר מעשה רוקם ולא מעשה חושב ארי מכאן ולא מכאן מעשה חושב ארי מכאן ולא מכאן ארי מכאן ומכרנא אמר מעשה רוקם ארי מכאן ולא מכאן מעשה חושב ארי מכאן ונשר מכאן מעשה רוקם ארי מכאן ולא מכאן מעשה חושב ארי מכאן ונשר מכאן. כל"ל:

ריבב"ן

הקופץ בסכין אפילו מגלאת בחול בי"ד אינו צריך להטבילה הואיל דהיא קשורה עמו הטבילן יחד והסכין צריך לו בי"ד לשחוט הפסח והטבילה בי"ג שיהא להם הערב שמש: **מתני' טולד הטומאה.** ראשון לטומאה: **[מטבילין אותה] אפילו בפנים.** לפי שאין טומאתה מדאורי' שאין אדם וכלים מקבלין טומאה אלא מאב הטומאה ואם הטבילה בחוץ מכניסין אותה מיד שאינה צריכה הערב שמש דטומאתן מדרבנן ושנטמאת באב הטומאה מטבילין אותה בחוץ לפי שאסור להכניסה בפנים וחייב להוציא בחוץ הואיל דטומאתה מדאורייתא דאמרינן בעירובין בפרק בתרא מוכר עד נקבה תשלחו פרט לכלי חרס דברי ר' יוסי הגלילי ואפרש טעמא לפי שאין לו טהרה במקוה ת"ל לפי שאינו עשה אב הטומאה אבל הפרכת יש לה טהרה במקוה ועשית אב הטומאה חייב לשלחה ולהוציא בחוץ ושוטחין אותה בחיל במקום שנקרא חיל לפנים מהר הבית ומקודש ממנו כדאיתא בריש מסכת כלים אם היתה חדשה ונטמאת מטבילין אותה בחיל ושוטחין אותה שם כדי לנוגבה וכין כך וכין כך יצאו העם שלמה שהיא גאה: **מתני' על מ נימה ונימה ב"ד חוטין.** כדאיתא ביומא פרק בא לו הפרכת ב"ד חוטין: **ארכה מ' ורחבה כ'.** כנגד פתח האולם כדאיתא במסכת מדות ומשמונים ושתים ריבוא חוטין נארגת ויש גורסין ריבות פירוש ערות האורגות בפרוכת ושלש מאות כהנים מטבילין אותה: אמרינן בחולין פרק גיד הנשה אמר רבא גוזמא דלא צריכי כ"ב כהנים להטבילה ואמרינן התם בג' מקומות דבהו מבמים בלשון הבאי גפן תפוח ופרוכת ומפורסים התם: **מתני' בשר שנטמא בין באב הטומאה וכו' ב"ש אומר ישרף בפנים הכל.** [ואינו] חייב להוציאו מיד לחוץ (ליכל) כדפרישית לעיל דכל שאין לו טהרה במקוה ואינו עשה אב הטומאה אין חייבין עליו וחולין ומקוקין לא מצינו להם טהרה במקוה כלל אלא לחיים דרך זריעה וגם אינו עושין אב הטומאה דכתיב וכל אשר יגע בו בטמא יטמא וכתיב לעיל מיניה

תורה אור השלם

1. וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְּלֻאִים לְךָ מִנֶּגֶד וָפָחַדְתָּ לַיְלָה וְיוֹמָם וְלֹא תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ: דברים כח סו 2. וְשִׁבְעֵת הַכְּתֹנֶת שֵׁשׁ וְעֶשְׂרֵה מַצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאַבְנֵט תַּעֲשֶׂה רֹקֵם: שמות כח לט
3. וְעָשׂוּ אֶת הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב: דברים כח ו

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

ר"א אומר שנטמא באב הטומאה בין בפנים בין בחוץ ישרף בחוץ שנטמא בולד הטומאה בין בחוץ בין בפנים ישרף בפנים ר"ע אומר [א]מקום מטאתו שם שריפתו: גמ' בר[ב] קפרא אמר אב הטומאה דבר תורה ולד הטומאה מדברירהם ר' יוחנן אמר בין זה בין זה דבר תורה וקשיא דר' יוחנן על דבית שמאי דבית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים בחוץ משנטמא באב הטומאה בחוץ מה בין אב הטומאה בחוץ מה בין ולד הטומאה בחוץ זה וזה לא דבר תורה הוא ואפילו על דבית הלל לא מקשיא דב"ה אמר הכל ישרף בחוץ חוץ מה שנטמא בולד הטומאה בפנים מה בין ולד הטומאה בפנים מה בין אב הטומאה בפנים זה וזה לא דבר תורה הוא לא הוו בה רבנן אלא על דבר קפרא וקשיא דבר קפרא על דבית שמאי דבית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא באב הטומאה בחוץ מה בין אב הטומאה בין בחוץ בין בפנים זה וזה לא ד"ת הוא (א)בגין דר"ע אמר מקום טומאתו שם תהא שריפתו ואפילו על דבית הילל לא מקשייא דב"ה אמר הכל ישרף בחוץ חוץ משנטמא בולד הטומאה בפנים מה בין ולד הטומאה בין בפנים בין בחוץ זה וזה לא מדבריהם הוא בגין דר"ש אמר [א]מאכלו ומשקו של מצורע משתלחין חוץ לשלש מחנות:

הלכה ד מתני' [ב]איבריי[ג] התמיד ניתנין מחצי כבש ולמטה (ב)(במזרח)

במערב של מוספין ניתנין מחצי כבש ולמטה (במערב) במזרח של ראשי חדשים ניתנין על כרכוב המזבח (למטה) מלמעלן [ד]השקלים [ה]והביכורים אינן נוהגין אלא בפני הבית אבל[ו] [ז]מעשר דגן [ח]ומעשר בהמה [ט]ובכורות נוהגין בין בפני הבית ובין שלא בפני הבית המקדיש שקלים וביכורים הרי זה קודש ר"ש אומר האומר ביכורים קודש אינן קודש:

גמ' [י] איזהו[יא] כרכוב המזבח [יב]אמה בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי כהנים מוספי[יג] שבת מוספי ר"ח מי קודם ר' ירמיה סבר [יד]מימר מוספי שבת ומוספי ר"ח מוספי ר"ח קודמין חייליה דר' ירמיה מן הדא שירוי[טו] של שבת ושירו של ר"ח [טז]שירו של ר"ח קודם א"ר יוסה שנייא היא תמן דאמר ר' חייא בשם רבי יוחנן כדי לפרסמו ולהודיע שהוא ר"ח [יז]כיצד היה עושה שוחט מוספי שבת ואומר עליהן שירו של ר"ח ברם הכא מוספי שבת ומוספי ר"ח 'מוספי שבת קודמין על שם כל התדיר מחבירו קודם את חבירו: [יח]שקלים וביכורים וכו': הא שקלים קדשו רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בין אלו ובין אלו לא קדשו תני[יט] [כ]גר בזמן הזה צריך להביא קינו ריבעית כסף אר"ש ביטלה ר' יוחנן בן זכאי מפני התקלה מהו מפני התקלה בהדה דתני[כא] אין מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין [כב]ולא מגביהין תרומות ומעשרות בזמן הזה ואם הקדיש או הערך או החרים [כג]או הגביה הכסות תישרף הבהמה תיעקר כיצד נועל בפניה הדלת והיא מתה מאיליה והמעות ילכו לים המלח: עבר והקדיש מן מה דאמר ר"ש ביטלה רבן יוחנן בן זכאי מפני התקלה הדא [כד]אמרה עבר והקדיש קדשו רבי יודה ענתודרייא בעי קומי רבי יוסי רבי יוסי הכא את אמר**

ריבב"ן

ומטמא ביום השביעי כל היכא דקרינא ביה ומטמא דרשאי לחיטוי (מי שראוי לחיטוי ראוי) [ג]לטבילה וקרינן ביה והנפש הנוגעת בו תטמא וכל היכא דלא קרינן ביה ומטמא לא קרינן ביה והנפש הנוגעת יטמא לגפוקי כלי חרס ואוכלין ומשקין הואיל ואין לסם שהרה במקום אינן נעשין אב הטומאה כפירש"י בסוף עירובין: **ישרף בפנים.** במקום שטורפין שאר פסולי ק"ק דתניא בספסים פ"ג [דף כד] ר"ש אומר בקדש בחוץ תשרף ליימד על מעשה שהריפה בקדש אין לי אלא זו בלבד שאר פסולי ק"ק ומיומרי קדשים קלים מנין ת"ל כל בקדש בחוץ תשרף ואומרים בפרק טבול יום ת"ר ג' בית הדשנין הן ג' בעזרה שהם שורפין פסולי ק"ק ומיומרי קדשים קלים וכו': **תוך משנטמאת בחוץ הטומאה בחוץ.** אלא ישרפום בפנים דהואיל ויצא פסולי **אומרים ישרף הכל בחוץ.** והא דתניא לעיל פסולי קדשי קדשים נשרפין בפנים בשאר פסולין כגון הלן ויותר והנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו וכיוצא בו אבל פסול טומאה לא בירושלמי מקשה בין לב"ש בין לב"ה אידי ואידי לא דבר תורה הוא פ' בין שנטמאה בחוץ הטומאה בין שנטמאה בולד הטומאה טומאתו לחוץ ואמאי ממלחין בין נטמא בחוץ הטומאה לבין נטמא בולד הטומאה: **מתני' ר' אליעזר אומר בחוץ הטומאה.** דתמיהא טומאתו ישרף בחוץ בולד הטומאה דקילא טומאתו מכניסה בפנים ובורפה ור' עקיבא סבר מקום טומאתו שם תהא שריפתו בין שנטמא בחוץ הטומאה בין שנטמא בולד הטומאה ישרף בפנים: **מתני' אבני המזבח נתנין מחצי כבש ולמטה במערב.** כשמוליכין אבנים מבית המטבחיים מניחין האבנים בכבש כדתנן בפ"ב דיומא הפיים הסני מי שוחט מי זורק מי מעלה אבנים לכבש ומניח בפיפא הפיים הרביעי מי מעלה אבנים מן הכבש למזבח ושל מוספין ניתנין מחצי כבש ולמטה במזרח להיכלא בעלמא ושל ראשי חדשים ניתנין על כרכוב המזבח ומפרש במסכת סוכה [דף נח] ר"ל יוחנן לידע שהוקבע ר"ח בזמנו: **השקלים והביכורים אין נוהגין אלא בפני הבית.** לפי שהשקלין נעשין לצורך ממידין ומוספין ובכורין בעו הנאה לפני המזבח בלבדן והיינו לפני מזבח ה' ובעבור אין מזבח מעבר דגן דהייגו מעבר שני נוהגין אפילו בזמן הזה ולריך להעלות לירושלים כדאיתא בבילה פ"ק במעשה דר' אליעזר שהיה [נו] כרם רבעי והסקילו לעניים מפני שלא היה יכול לעלות הוא ונתנו לעניים כדי שיוליכוהו שם וכרם רבעי ומעשר שני דינן שוה דילפינן קודש קודש ממעשר ומתני' דלא כר' שמעאל דתניא בתמורה בפ"ג ר' ישמעאל אומר יכול יעלה חלש מעשר שני בזמן הזה לירושלים ודין הוא בכור טעון הבאת מקום וכו' ומעשר בהמה ובכורות יתמין עד שיוממו ובכורות נתנין לכהנים ויאכלום במומן והמעשר יאכלוהו בעלים: **המקדיש שקלים ובכורים הרי זה קודש.** בכורים ירקבו ושקלים יגמו: **ר"ש אומר האומר בכורים קודש אינם קודש:** ירושלמי הא שקלים קדש כן בן יהודה אומר משום ר"ש בין אלו ובין אלו לא קדשו. תניא בתוספתא בפ' בתרא קינו של גר אינה נוהגת אלא בפני הבית ר' שמעון אומר אינו לריך להביא מפני התקלה מפני מה אמרו שקלים אינם נוהגים אלא בפני הבית לפי שאין תורמין מן הישנה מפני מה אמרו ביכורין אינן נוהגין אלא בפני הבית משום שנאמר ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך כל זמן שיש לך בית יש לך בכורין אין בית אין בכורים: ירושלמי מני הגר בזמן הזה קינו ריבעית כסף אמר ר' שמעון ריב"ז בטלה מפני התקלה פי' הגר שמגייר בזמן הבית לא לריך להביא קרבן דוקא קינין ומתיבו עולות ותניא בפ"ב דבכורים כל נכסיו לבית אלא במילה וטבילה והרלאת דמים כך הם לא יכנסו לבית אלא במילה וטבילה והרלאת דמים והאי דאמר רובע שקל היינו דינר כדפרישית לעיל עמדו בו ביום

תקלין הדתין

בשה"ט אין להשהות הטומאה בפנים עד שתשרף אלא יוציאהו מיד וישרפנו בחוץ: **ישרף בפנים.** דכיון דטהור מדאוריתא אפי' נטמא בחוץ יש לקיים שריפתו בקדש: **גמ' בר קפרא אומר ד"ש אב הטומאה ולד הטומאה מדבריהם.** דמוקי מה דאמרי' במתני' אב"ש ובלי דאוריתא אבל ולד הטומאה הייגו בדרבנן כגון שנגע במשקין דמדאוריתא אין אוכלין ומשקין טמאים כלי שאין אוכל אוכל נעשה אב הטומאה וכבנן גזרו שיהא משקין טמאים כלי משום משקה זב וחבר שהן אב הטומאה כגון ריוקו ומימי רגליו וזה הבשר נגע בולד הטומאה דרבנן זה דמדאוריתא לא הוי אפילו ולד הטומאה דאין כלי נטמא ממשקין הנ"ל. והא דנקט אב הטומאה דאוריתא היינו דכל אב הטומאה דאוריתא. ת"ש משום דאיכא אב הטומאה דרבנן כגון מעת לעת שבנדה וזבים הפרים ואכל העמים: **בין בחוץ בין בפנים.** דולד הטומאה היינו שנגע הבשר בכלי שנגע במשקה זב וחבר שהוא ולד הטומאה דאוריתא והוי הבשר שני שהכלי שהוא ראשון לטומאה אם נגע באוכל עשהו שני: **זה וזה לא ד"ש הוא.** בתמיה הא לר"י גם ולד הטומאה ד"ש היא ומ"ש לב"ש אב"ש מולד הטומאה: ופריך **ואפילו על דביתא הלל.** מי לא קשיא לר"י: **לא הוו בה רבנן.** לא שקלי וטרי רבנן אלא לפרושי מתני' אלינא דבר קפרא: **מה בין אב"ש בין בחוץ בין.** וקשיא לבר קפרא: **בגין דר"ע.** דר"ל קושטא דקמיה בטיפא בין בפנים בין בחוץ הוא כי"ש ס"ל מקום טומאתו שם שריפתו. וטעמייה דולד הטומאה משום דהוי טהור מדאוריתא דולד הטומאה דרבנן פיירי כאן ולכך ישרף בפנים מקום טומאתו: **בגין דר"ש ר"ג דר"ש אמר הולכין ומשקין של מצורע לין מבחוץ לג' מחנות.** ולכאי מה שנטמא בחוץ לא בולד הטומאה דרבנן לין מבחוץ לבנים. וי"ש זה לא מלאתי מקומו. ונראה דר"ש לבעמיה חזיל דבסוף"ק לבלים מתוספתא ר"ש אומר כשם שאין זבות ונדות ויולדות נכנסין לבר הבית כך משכבן ומושבן כיולא בהן. והכי נמי במצורע אוכלין ומשקין שלו שנטמאו ממנו. וגירסת הספרים משתלחין שיוצאת לחוץ כך בולד הטומאה בפנים ישרף בחוץ מה"ט ועוד שלוח אוכלין ומשקין מאין שמעת ליה: [ב] מן כלל הוא עושה וכו' עד בגים הכא ג"ג כאן רק לקמן קודם הספקת שקלים ובכורים וכו': [ג] כאן גרסי' מילד הוא עושה שוחט מוספי שבת ואומר עליהן שיר ר"ח וגו' הספרי' שנוס דמוכח: [ד] ולא מגביהין תרומות ומעשרות לא נרסינן: [ה] אי הגביה ל"ג:

כ בשבע ע"ז אמה ובמלוי שלא מערב היו נתנין אותן: **ושל ר"ח בן ברוב המזבח.** בגמ' מפרש: **השקלים כו' בפני הבית.** שקלים משום לצורך קרבן ציבור ובשאין קרבן אין שקלים: **וביכורים.** דכתיב בראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך כל זמן שיש לך בית יש לך בכורים כו': **מעשר דגן כו'.** דקרוטת אתרן לא בטלה: **מעשר בהמה.** בריש פרק בתרא דבכורות אמרו שבטלוהו מפני התקלה: **המקדיש שקלים וביכורים.** לאיתם נוהגים אלא בפני הבית אם הפרשן אלא בפני הבית קדש. לשון רבינו הגאון נראה כפירוש ראשון של הרע"ב דמפרש קאמר מדלא נקט אלא הני תרתי: **ביכורים קדש אין קדש.** כיון דבהדיא כתיב בהו תביא בית ה' אלהיך אפי' הפרשן בלעבד לא קדשי ואין שם ביכורים אל עליהן אלא בפני הבית: **גמ' איזהו לרכוב המזבח.** פרישות לעיל פרק ו' הלכה ה': **מוספי שבת כו'.** קאי אתמני' שהזכיר מוספי שבת וכו'. ושואל איזה מהן קודם להקרבה כתאל ר"ח בשבת: **איזהו דר'.** לאיתמו: **רבי לפרסמו כו'.** הכי מתרץ לה ר"י בגבלי סוכה דהאי מצוותא עבדינן להיכלא שיהיו הכל דפיסיון לזו נב"ד שקדשוהו בהלכתו ולא יעמוד לב חלם עליו דרוב בני חלם לא ראו חידוש הלבנה וזהו דוקא בשיר משל"כ לענין הקרבה כו' כל התדיר כו' כיון דוה עושה כו' שיר ראש חודש קודם שיר שבת וגירסת הספרים שיבוש דמוכח: **הא שקלים קדשי רשב"י אומר משום ר"ש כו'.** פליג אתנא אתמני' בשם ר"ש: **שני.** בתמכת כריתות (ד' ה): **רביעיים כסף.** רובע דינר דלכשיבנה בהמ"ק יביא קן לחטאתו לצרכי קרבן וקרבן בפחות מרובע לא לפסדר לאין מלוי קן בפחות מרובע כדאמרינן בתמניתין ועמדו קינין בארבעתם אבל פחות מי אפשר: **מפני התקלה.** אלא יהנה ממנו: **ואין מחרימין.** דחרם הוא ק"ק דכתיב כל חרם קדש וגו': **הכהתה מעקר.** אלא ליתי בה לידי תקלה: **והיא מהם מאיליה.** בלעב: **עבר והקדיש.** מהו שיהיה קדש: **הלא.** גבי קן של גר אם אמר אם עבר וקדשו קדש והכא גבי לים המלח לא לא חל אם הקדש עליהו: **מן מה דאמר מפני התקלה.** משמע דלא בטלה אלא מפני התקלה אבל בדיעבד קדשה: **ענתודריא.** שם מקומו: **הכא לא**

[א] ירושלמי מע"ש פ"ג הל"ג ועי' פסחים פ"ח הל"ז, **[ב]** סוכה נד ב, **[ג]** בכורות נג ב, **[ד]** תוספתא פרק ג הי"ג, **[ה]** ירושלמי סוכה פ"ה הל"ז, **[ו]** סוכה נד ב, **[ז]** כריתות ט ב, **[ח]** יומא סו ב וש"נ, **[ט]** ל"ל והייגו שיש לו טהרה בטבילה קרינן ביה והנפש וכו' וכ"ה בפרש"י שם,

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פרק י"ט מפהמ"ק הל"י:
יג ב מיי' פרק ו מתמידין הל"ג:
יד ג מיי' פרק ג משקלים הל"ח:
טו ד מיי' פרק ב מבכורים הל"ח:
טז ה מיי' פרק ג מתרומות הל"ח:
יז ו מיי' פרק ו מבכורות הל"ב:
יח ז מיי' שם פ"ח הלכה ה:
יט ח מיי' פרק ו מתמידין הל"ג:
כ ט מיי' שם הל"י:
כא י מיי' שם פ"ט הלכה ב:
כב כ מיי' פרק י"ג מאישורי איסור הלכה ה:

נושחת הבבלי

עליו ג' מאות כור ר"ש בר אבין בשם שמואל גחמה: **(א)** בגין דר"ע דר"ע אמר כו' בגין דר"ש דר"ש אמר כו': **(ב)** נמצרה של המקדש כו' במערב ושל ר"ח כו' ניתנין מתחת כרכוב כו' מלמטה כו': **(ג)** מימר מוספי ר"ח קודם כו': **(ד)** אמרה הקדש עבר כו' קומי ר"ש בר' בון הכא כו' ישנה היא אבל לגבי כו' הא' בר"ש:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג מאכלו ומשקו של מצורע אין מבחוץ לג' מחנות. וה"פ בגין דאר"ש אוכלין ומשקין של מצורע אין מבחוץ לג' מחנות ולהכי מה שנטמא בחוץ לא בולד הטומאה דרבנן אין מבחוץ לפנים וה"ש זה לא מלאתי מקומו ובגלה דה"ש לטעמייה חזיל דבסוף"ק לבלים בתוספתא ר"ש אומר כשם שאין זבות ונדות ויולדות נכנסין לבר הבית כך משכבן ומושבן כיולא בהן. ומצורע אוכלין שלו שנטמאו ממנו. וגי' הספרי' משתלחין שנוסף הוא דא"ל לא בולד הטומאה בפנים ישרף בחוץ מה"ט ועוד שלוח אוכלין ומשקין מאין שמעת ליה: **[ב]** מן כלל הוא עושה וכו' עד בגים הכא ג"ג כאן רק לקמן קודם הספקת שקלים ובכורים וכו': **[ג]** כאן גרסי' מילד הוא עושה שוחט מוספי שבת ואומר עליהן שיר ר"ח וגו' הספרי' שנוס דמוכח: **[ד]** ולא מגביהין תרומות ומעשרות לא נרסינן: **[ה]** אי הגביה ל"ג:

ציון ירושלים

דר"ש אמר מאכלו ומשקו של מצורע משתלחין חוץ לשלש מחנות. לא לאיתי מחכה זאת אבל בהגבת הגאון מהרא"י הגיה כזה ע"ש: פליק

גליון הש"ס

[א] עי' במגמ"ל פ"ו מטמא"ק הלכה ד':

[ב] בשבע ע"ז אמה ובמלוי שלא מערב היו נתנין אותן: **ושל ר"ח בן ברוב המזבח.** בגמ' מפרש: **השקלים כו' בפני הבית.** שקלים משום לצורך קרבן ציבור ובשאין קרבן אין שקלים: **וביכורים.** דכתיב בראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך כל זמן שיש לך בית יש לך בכורים כו': **מעשר דגן כו'.** דקרוטת אתרן לא בטלה: **מעשר בהמה.** בריש פרק בתרא דבכורות אמרו שבטלוהו מפני התקלה: **המקדיש שקלים וביכורים.** לאיתם נוהגים אלא בפני הבית אם הפרשן אלא בפני הבית קדש. לשון רבינו הגאון נראה כפירוש ראשון של הרע"ב דמפרש קאמר מדלא נקט אלא הני תרתי: **ביכורים קדש אין קדש.** כיון דבהדיא כתיב בהו תביא בית ה' אלהיך אפי' הפרשן בלעבד לא קדשי ואין שם ביכורים אל עליהן אלא בפני הבית: **גמ' איזהו לרכוב המזבח.** פרישות לעיל פרק ו' הלכה ה': **מוספי שבת כו'.** קאי אתמני' שהזכיר מוספי שבת וכו'. ושואל איזה מהן קודם להקרבה כתאל ר"ח בשבת: **איזהו דר'.** לאיתמו: **רבי לפרסמו כו'.** הכי מתרץ לה ר"י בגבלי סוכה דהאי מצוותא עבדינן להיכלא שיהיו הכל דפיסיון לזו נב"ד שקדשוהו בהלכתו ולא יעמוד לב חלם עליו דרוב בני חלם לא ראו חידוש הלבנה וזהו דוקא בשיר משל"כ לענין הקרבה כו' כל התדיר כו' כיון דוה עושה כו' שיר ראש חודש קודם שיר שבת וגירסת הספרים שיבוש דמוכח: **הא שקלים קדשי רשב"י אומר משום ר"ש כו'.** פליג אתנא אתמני' בשם ר"ש: **שני.** בתמכת כריתות (ד' ה): **רביעיים כסף.** רובע דינר דלכשיבנה בהמ"ק יביא קן לחטאתו לצרכי קרבן וקרבן בפחות מרובע לא לפסדר לאין מלוי קן בפחות מרובע כדאמרינן בתמניתין ועמדו קינין בארבעתם אבל פחות מי אפשר: **מפני התקלה.** אלא יהנה ממנו: **אין מחרימין.** דחרם הוי קדש כהקדש דכתיב כל חרם קדשי קדשים: **הכהתה מעקר.** דלא ליתו בה לידי תקלה: **ליס המלח.** משום דבעי שמיקה בשאר נהרות ובים המלח מטיל בעייתא לכן אמר יס המלח: **עבר והקדיש.** גבי רביעית כסף דגר אם עבר והקדיש לאחר שבטלה ריב"ש: **מאי.** אם קדש בדיעבד ודינן הקדש וחרם דתנן המעות יוליכו לים המלח לא לא חל אם הקדש עליהו: **מן מה דאמר מפני התקלה.** משמע דלא בטלה אלא מפני התקלה אבל בדיעבד קדשה: **ענתודריא.** שם מקומו: **הכא לא**

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

ז) מכל,

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פרק ח מערכין הל"ח ט:

כד ב מיי' שם פ"ו הלכה טז:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ז"ל תמן אין מקדש וימים עד שיבנה בה"מ שמא יבנה הבית בראשון ותתרם תרומת הלשכ' מן החדש בזמנה בא' בניסן והכא מאי אית לך רב המנונא ורב אדא בר אהבה בשם רב ר"ש (רב אדא ורב המנונא רב אדא בר אחוה בשם רב הלכה כר"ש):

שקלים את אמר קדשו ולר"ש כן יהודה דלעיל פריך: **ז"ל תמן.** גבי שקלים אין מקדישין לכתחלה דה"ל מתרומה ישנה שמא יעבור השנה ומתקנת חכמים דאפי' בדיעבד לא קדשי: **ס"ג אפי' ישנה היא הקדשום אחרים וקינו של גר ז"ל שיהיה מן החדש.** הלכך אם הקדיש קדוש בדיעבד: **ופריך וייא עד שיבנה בהמ"ק.** גם בשקלים יניח עד בנין בהמ"ק ותהיה תדשה ומשני שמא יבנה הבית בבראשונה. בניסן ותתרם תתרומה אז ומה שנדר בגר ה"ל ישנה: **והכא.** גבי קינו של גר מה אית לך למיתא הלכך קדוש:

הדרן עלך פרק כל הרוקין וסליקא לה מסכת שקלים

אמר קדשו והכא את אמר לא קדשו א"ל [א]תמן לכך אין [ב]מקדישין לכתחלה לפי שמצוה להקריב מתרומה חדשה והיאך ה"ל ישנה והכא מאי אית לך למימר האי ישנה היא [ג]לגבי הקדשות אחרים וקינו של גר אינו צריך חדשה ואם הקדיש קדוש ויניחנה עד שיבנה בית המקדש שמא יבנה הבית בבראשונה ותתרם תרומת הלשכה מן החדשה בזמנה באחד בניסן והכא מאי אית לך רב המנונא ורב אדא בר אהבה בשם רב ר"ש (רב אדא ורב המנונא רב אדא בר אחוה בשם רב הלכה כר"ש):

הדרן עלך פרק כל הרוקין וסליקא לה מסכת שקלים

קדשי דעיקר טעם דאין להקדיש שקלים בזמן הזה משום שאין מקדש ולא חל שם הקדש עליו כלל דאף אם יבנה בהמ"ק מיישינן שלא יבואו להקדש וחזו דקאמר ויניח עד כו' שמא יבנה הבית בראשון ותתרם תרומת הלשכה מן החדש ולא יהיה ראוי אקלוי שהקדיש כלל דהוי לה ישנה ולא משום תקלה דאף אם יבנה בהמ"ק בכה"ג לא יקדש ולכן לא חל והכי איתא בתוספתא פ' בתרא דמכילתין טעמא דאין שקלים ות